

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 136/14</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **18 czerwca 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Janina Czyż
	Sędziowie:	SSA Bogumiła Burda SSA Ewa Madera (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **18 czerwca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku Powiatowego (...) w P.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **29 sierpnia 2013 r.** sygn. akt **III U 1809/12**

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala odwołanie

Sygn. akt III AUa 136/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 sierpnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. działając na podstawie art. 34 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 83 ust.1 pkt. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. nr 205, poz. 1585), ustalił stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą dla Powiatowego

(...)w P.w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. podwyższoną o 50%. W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, iż podstawą zastosowania powyższej sankcji było błędne wskazanie przez płatnika składek w informacji ZUS IWAza rok 2009, 2010, 2011 liczby pracowników poszkodowanych w wyniku wypadków przy pracy.

Powyższą decyzję odwołaniem zaskarżył płatnik składek Powiatowy (...) w P.zarzucając, iż jest ona niezasadna, bowiem działanie płatnika składek skutkujące podaniem organowi rentowemu błędnej informacji dotyczącej liczby pracowników poszkodowanych w wyniku wypadku przy pracy w roku 2010 nie było działaniem zawinionym, co stanowi materialną przesłankę zastosowania 34 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji oraz zasądzenie stosownych kosztów postępowania.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy domagał się jego oddalenia, przywołując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu wyrokiem z 29 sierpnia 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję ustalając, że Powiatowy (...) w P.nie jest zobowiązany do opłacenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, obowiązujące płatnika w roku składkowym od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013r. podwyższonej o 50% oraz zasądził od pozwanego Zakładu na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji na podstawie dokumentacji zalegającej w aktach organu rentowego, akt Sądu Okręgowego w Przemyślu o sygn. III U 1810/12, częściowych zeznań E. S., D. F.ustalił, iż od momentu rozpoczęcia przez płatnika działalności tj. od 1999r. dopiero w 2010r. zdarzyły się dwa wypadki przy pracy, a kompletna dokumentacja z tych zdarzeń została przekazana organowi rentowemu w grudniu 2010r., w tym wnioski o ustalenie procentowego uszczerbku na zdrowiu i wypłatę jednorazowych odszkodowań. 5 stycznia 2011r. wnioskodawca złożył informacje o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS P IWAza 2010r. zawierające zerową liczbę pracowników poszkodowanych w wypadkach przy pracy. Pozwany Zakład ustalił dla płatnika wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy 2012/2013 na poziomie 0,84% podstawy jej wymiaru. Nieprawidłowość w przekazanych danych została stwierdzona w trakcie kontroli płatnika przeprowadzonej przez organ rentowy w lipcu 2012r. W związku z podaniem nieprawdziwych danych wydano dwie decyzje podwyższające stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy 2011/2012 oraz 2012/2013 o 50%. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Przemyślu z 10 grudnia 2012r. wydanym w sprawie III U 1810/12 oddalono odwołanie płatnika składek od decyzji z 9 sierpnia 2012r. ustalającej podwyższenie stopy procentowej składki za rok składkowy 2011/2012. Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że przedmiotowe deklaracje sporządzała pracownica działu księgowości M. F., która nie została poinformowana o zaistnieniu wypadków. Po przeprowadzonej kontroli podjęto decyzję o założeniu ewidencji wypadków przy pracy oraz zobowiązano pracownika zajmującego się sporządzaniem dokumentacji wypadkowej do przekazywania danych o liczbie wypadków do działu księgowości, po zakończeniu roku kalendarzowego.

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że działaniu płatnika, którego skutkiem było podanie niewłaściwej informacji o liczbie wypadków przy pracy za 2010r. nie można przypisać cech umyślności, a brak należytej staranności. Sąd wziął pod uwagę fakt niezalegania przez płatnika ze składkami na ubezpieczenia, podjęcie działań zmierzających do eliminacji błędów w przekazywanych danych, wyrównanie składki wraz z odsetkami, podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres 2011/2012, co było wystarczającą sankcją za wskazanie błędnych danych, a kolejna nałożona sankcja stanowiłaby – w ocenie Sądu I instancji - opresję. W podstawie prawnej rozstrzygnięcia powołał art. 34 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 98, 99 kpc.

Skarżąc powyższy wyrok apelacją pozwany organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez błędne zastosowanie art. 34 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy

i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. nr 167,poz.1322 ze zmianami) oraz art. 83 ust.1 pkt 3 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. nr 205,poz. 1585 ze zmianami) i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania ewentualnie uchylenie powołanego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podniósł, iż płatnik składek zobowiązany jest do przekazywania danych dotyczących między innymi poszkodowanych

w wypadkach przy pracy, zaś uregulowanie, o którym stanowi art. 34 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych stanowi swoistą sankcję wobec płatnika za podanie przez niego nieprawdziwych danych i poniesienie dodatkowej opłaty w wysokości 50% ponad normę, którą opłacałby przy określeniu prawidłowych danych. Ponadto apelujący wskazał na treść wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z 10 grudnia 2012r. w sprawie sygn. akt III U 1810/12, którym oddalono odwołanie płatnika składek od decyzji z 9 sierpnia 2012r. ustalającej podwyższenie stopy procentowej składki za rok składkowy 2011/2012. Wskazane orzeczenie zostało wydane w oparciu o ten sam stan faktyczny sprawy.

Odpowiadając na apelację wnioskodawca domagał się jej oddalenia wskazując między innymi, iż fakt zaistnienia wypadków przy pracy w 2010r. był znany organowi rentowemu.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego jest w pełni uzasadniona i jako taka zasługuje na uwzględnienie, zebrany zaś w sprawie materiał dowodowy pozwala na wydanie orzeczenia reformatoryjnego.

Sąd I instancji dokonał oceny przesłanek zastosowania przez organ rentowy art. 34 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r., jak również okoliczności wskazywanych przez płatnika składek mających zwolnić go od ponoszenia sankcji przewidzianych powołanym uregulowaniem i przyjął, iż brak było podstaw do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym 2012/2013, bowiem działaniu płatnika, którego skutkiem było podanie niewłaściwej informacji o liczbie wypadków przy pracy za 2010r. nie można przypisać cech umyślności, a brak należytej staranności. Ocena powyższa – zdaniem tut. Sądu - nie zasługuje na aprobatę. Uzasadniony jest zatem zarzut podniesiony przez apelującego, że wyrok Sądu Okręgowego wydany został z naruszeniem powołanego wyżej przepisu.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zaistniały przesłanki do podwyższenia dla płatnika składek Powiatowego (...)w P., stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe do wysokości 150% za okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. Przypomnieć należy, że podwyższenie stopy procentowej składki na cały rok składkowy do wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych za nieprzekazanie danych lub przekazanie nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31 (w tym liczby ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego) ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ma charakter sankcji o charakterze represyjnym, a zatem jego zastosowanie ma sens tylko wówczas, gdy można oczekiwać, że spełni założony, dyscyplinujący cel. Sąd Apelacyjny w pełni podziela utrwalony już pogląd, wskazany w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego, iż odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości nie prowadzi automatycznie do nałożenia przez ZUS na płatnika składek, sankcji przewidzianej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Nie można bowiem abstrahować od przyczyn i okoliczności, z powodu których jednostka wadliwie przekazała informacje. Decyzja o zastosowaniu tego uregulowania musi być podejmowana indywidualnie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności, których dopiero łączna ocena może doprowadzić do konkluzji, że w tej konkretnej sprawie wymierzenie składki wypadkowej podwyższonej było zgodne lub nie do pogodzenia z normą prawną zawartą w powołanym przepisie i oceniane także przez pryzmat zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez to państwo prawa (por: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 maja 2013r. III AUa 1389/12). Ponieważ jednak omawiane uregulowanie stwarza domniemanie winy płatnika w sytuacji, w której przekazane przez niego dane nie odpowiadają prawdzie, to na płatniku składek ciąży obowiązek wykazania przyczyn od niego niezależnych, które wyłączałyby przyjęcie jego zawinionego działania.

W rozpoznawanej sprawie ustalono, iż wnioskodawca przekazał organowi rentowemu informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe za 2010r. bez wskazania, iż w tym okresie dwóch pracowników płatnika zostało poszkodowanych na skutek wypadku przy pracy. Powyższe spowodowało zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe zarówno w roku składkowym 2011/2012, jak i 2012/2013. ZUS Oddział w R. wydał dwie decyzje ustalające podwyższoną stopę składki na ubezpieczenie społeczne, które obejmowały poszczególne, wyżej wymienione lata składkowe. W tym miejscu wskazania wymaga treść wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z 10 grudnia 2012r. w sprawie sygn. akt III U 1810/12, którym oddalono odwołanie płatnika składek od decyzji z 9 sierpnia 2012r. ustalającej podwyższenie stopy procentowej składki za rok składkowy 2011/2012. Powołane orzeczenie zostało wydane w oparciu o ten sam stan faktyczny sprawy, bowiem wydanie decyzji objętej powyższym postępowaniem, jak również będącej przedmiotem rozpoznawanej sprawy było konsekwencją podania przez płatnika nieprawdziwych danych za 2010r. W przedmiotowej sprawie sąd przyjął, iż przekazanie nieprawdziwych danych nastąpiło z winy płatnika, co spowodowało zastosowanie sankcji, o której mowa w art. 34 ust.1 powołanej wyżej ustawy. Brak było zatem podstaw do stwierdzenia – jak uczynił to Sąd Okręgowy w rozpoznawanej sprawie - że działaniu płatnika, którego skutkiem było podanie niewłaściwej informacji o liczbie wypadków przy pracy za 2010r. nie można przypisać zawinienia, przy tej samej przyczynie (ZUS IWAza 2010r.) w przypadku roku składkowego 2012/2013. Ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na podstawie danych przekazanych przez płatnika składek za trzy kolejne lata kalendarzowe, co oznacza, że w przypadku braku korekty tego błędu przez płatnika składek w następnym roku kalendarzowym, dane te powodują zaniżenie składki na kolejne lata składkowe, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, gdyż błąd został ujawniony dopiero w trakcie kontroli organu rentowego w lipcu 2012r. Tak więc działanie wnioskodawcy wynikało z przyczyn organizacyjnych leżących po jego stronie, co zobowiązywało organ rentowy do zastosowania sankcji przewidzianej w art. 34 ust.1 powołanej ustawy. Nietrafna jest zatem konkluzja Sądu I instancji stwierdzająca o wystąpieniu przesłanek do zwolnienia płatnika z odpowiedzialności za wskazanie nieprawdziwych danych. Okoliczności podane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jak również podnoszone w odwołaniu i odpowiedzi na apelację, nie mogą stanowić podstawy do uwolnienia się od rygoru przewidzianego w omawianym uregulowaniu.

Z wyżej wymienionych względów, uznając apelację pozwanego Zakładu za uzasadnioną, Sąd Apelacyjny stosownie do art. 386 § 1 kpc, orzekł jak w sentencji wyroku.